

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

1. Wat is de aanleiding?

Directe aanleiding voor de novelle is de aanbeveling die de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) heeft gedaan in een rapport over de faillissementen van het MC Slotervaartziekenhuis en de MC IJsselmeerziekenhuizen om het faillissementsrecht zodanig aan te passen dat een ziekenhuis alleen failliet kan gaan na een stille voorbereidingsfase in het kader van een gecontroleerde afbouw van activiteiten van het ziekenhuis in faillissement. Buiten ziekenhuizen zijn er meer ondernemingen waarbij een gecontroleerde afbouw van hun activiteiten in faillissement vanuit maatschappelijk oogpunt wenselijk is, zoals onderwijsinstellingen en jeugdhulpaanbieders. Met het wetsvoorstel Wet continuïteit ondernemingen I (WCO I) kan daaraan tegemoet worden gekomen. De WCO I voorziet in de mogelijkheid de rechtbank te verzoeken reeds voor een faillietverklaring de beoogd curator kan aanwijzen, zodat een verwacht faillissement in stilte kan worden voorbereid.

De Eerste Kamer heeft de behandeling van de WCO I aangehouden in afwachting van een regeling die de positie van werknemers regelt in geval van een doorstart in faillissement, het wetsvoorstel Wet overgang van onderneming in faillissement (WOVOF). De WOVOF vloeit voort uit een uitspraak van het Hof van Justitie van Europa (HvJEU) in de zaak FNV/Small Steps over dit werknemersvraagstuk. De WOVOF is echter ook aangehouden i.v.m. een nieuwe prejudiciële procedure in de zaak FNV/Heiploeg waarin de Hoge Raad het HvJEU heeft gevraagd om een verduidelijking van de eerdere uitspraak.

Voor ondernemingen die maatschappelijke belangen dienen, is een spoediger invoering van de WCO I wenselijk. De novelle maakt dit mogelijk en doet tegelijkertijd recht aan de positie van werknemers en de zorgen van de EK hierover, door het toepassingsbereik van de regeling te beperken.

Zie de memorie van toelichting, algemeen deel, paragraaf 2.

2. Wie zijn betrokken?

De novelle is voorbereid in overeenstemming met de minister voor Medische Zorg en Sport. Een concept voorontwerp van de novelle is besproken met vertegenwoordigers uit de faillissementspraktijk – waaronder de NOvA, RECOFA, INSOLAD, VNO-NCW en MKB Nederland – en de Commissie Insolventierecht. Dit heeft geleid tot een aantal aanpassingen en verduidelijkingen.

3. Wat is het probleem?

Het faillissement van een schuldenaar heeft in het algemeen een ontwrichtend effect op de activiteiten binnen de door hem gedreven onderneming. Voor bepaalde ondernemingen is dit vanuit maatschappelijk oogpunt onwenselijk. In het geval van bijvoorbeeld ziekenhuizen en onderwijsinstellingen brengt een dergelijk effect risico's met zich mee voor onder meer de patiëntveiligheid en de ontwikkeling van leerlingen en studenten.

Zie de memorie van toelichting, algemeen deel, paragraaf 2.

4. Wat is het doel?

De novelle beoogt een voortvarende invoering mogelijk te maken van de WCO I voor ondernemingen die activiteiten verrichten waarmee maatschappelijke belangen zijn gediend, zoals de genoemde ziekenhuizen en onderwijsinstellingen. Hierdoor kunnen faillissementen van deze ondernemingen in stilte worden voorbereid door een beoogd curator, zodat hun activiteiten na faillietverklaring gecontroleerd kunnen worden afgebouwd. Op deze wijze kan worden voorkomen dat de belangen worden geschaad van afnemers van deze activiteiten, zoals patiënten en leerlingen.

Zie de memorie van toelichting, algemeen deel, paragraaf 2-3.

5 + 6. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie en wat is het beste instrument?

De novelle wijzigt een bestaand wetsvoorstel, de WCO I.

Zie de memorie van toelichting bij de WCO I, algemeen deel, paragraaf 1.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De regeling is van toepassing op ondernemingen die activiteiten verrichten waar maatschappelijke belangen mee zijn gediend en beoogt de afnemers van deze activiteiten te beschermen in faillissement, zoals de genoemde patiënten van ziekenhuizen en leerlingen van onderwijsinstellingen. De regeling maakt een gecontroleerde afbouw van de activiteiten in faillissement mogelijk, waar ook andere betrokkenen bij het faillissement baat bij kunnen hebben, zoals schuldeisers en werknemers. Verder is de regeling van invloed op de taakuitoefening van curatoren, bewindvoerders, rechter-commissarissen en rechters.

Zie de memorie van toelichting, algemeen deel, paragraaf 3